

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 26

Gorica - 28. junija 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

SAMOOPBRAMBA NARODA

Slovenski narod živi sredi Evrope. Majhen je in s svojo vojaško silo ni nikdar nikogar ogrožal. Miroljuben je in demokratičen. V zgodnjem srednjem veku si je že izbiral svoje vojvode in jih je umeščal na Gospodstvem polju na demokratičen način, kakor ga ne pozna noben drug narod v tej dobi.

Zemlja, ki so jo naši predniki zasedli ob premikanju narodov v Evropo, je čudovita, tako po svoji lepoti kakor po važnosti prostora. Lepa so slovenska žitna polja, lepe so vinske gorice, očarljiva so koroška in gorenjska jezera, skrivnostni so slovenski gozdovi; čudovita je Soča, prelepa je morje, jadrnice na njem in velike ladje, ki nas vežejo z velikim svetom! Velika so rudna bogastva v zemlji in čudovite so slovenske snežne planine...

Važen je prostor, ki so si ga izbrali naši pradedje. Ceste in vse poti se tu križajo: od vzhoda na zapad, od severa na jug.

PRVI NAPADI

V našo domovino so se zapodila najprej neorganizirana krdeča Obrov, Bavarcev in drugih naših sosedov tam v 7., 8., 9. stoletju. Naletela so na odločen odpor. Posluževala so se zvijač, prevar, lepih besed, laži; nazadnje so izrabljala položaj in hoteli uničiti naš narod za vsako ceno.

Proti vsem tem sovražnikom so se združevali naši očetje v močne skupine. Zbirali so se za močnim obzidjem, utrjevali so mogočna taborišča. Branili so svojo lastnino, na vse načine in z vsemi močmi. Nešteto mož je obležalo mrtvih, mnogo žena in otrok je

bilo pobitih, toda svoboda so čuvali z vsemi svojimi silami.

To so bila prva taborišča, prvi tabori naših prednikov. Branili so svojo zemljo pred grabežljivimi rokami. Če se takrat ne bi zbirali naši očetje v utrjene tabore in odbijali napade in osvajačne namene tujcev, bi danes Slovenci ne bili več gospodarji te prelepe slovenske zemlje!

TURŠKI VPADI

Naši predniki so zemljo ohranili v svoji lasti, četudi večkrat za ceno velikih žrtv osebnih in skupne svobode. Toda sovražniki so se vrstili drug za drugim. Eden od največjih osvajačev so bili Turki v 15., 16. stoletju.

Turkom je šlo za to, da bi s polmesečem, ki je bil simbol muslimanstva, preplavili Evropo s tujo kulturo in tujo miselnostjo. Številni so bili vpadi turških plemen. Zasedala so Srbijo, osvajala druge kraje, toda na naši zemlji so se njihovi zakrivljeni meči skrhali. Mali slovenski narod se je temu divjaškemu pohodu postavil v bran.

Slovenski očetje so zažgali kresove, ko se je bližal ta turški sovražnik. Tedaj so pograbile žene speče otroke, starčki so vstali z nizkih sedežev, moške in fantje pa so pograbili za vsakovrstno orožje. Vsi so hiteli v tabor, v tabor k cerkvi na griču, za ozidje. Tam so odbijali naval turških kopit. Mnogo slovenskih si-

nov so tudi ta krdeča pomorila, mnogo so jih odpeljali s seboj v sužnost, toda slovenskega naroda niso strla. Spet je vstal in bil gospodar na svoji zemlji.

NOVI TABORI

Minila so stoletja. Res se je slovenska meja marsikje skrhala, narodna zavest je bila marsikje mrtva. Tedaj je bila potreba, da se Slovenci spet zberó na taborih. Zdaj ne z orožjem, ampak s prepričljivostjo besede, ki naj zbudi uspavano narodno zavest. S pesmijo, ki naj ogreje narodno otprla srca.

V 60. letih preteklega stoletja in dalje so se začeli Slovenci zbirati na velikih taborih s pesmijo in besedo. Polagoma so se spet začeli zavedati, da so narod in da morajo svojo kulturo razvijati dalje in ohranjati svoj dom in svojo zemljo. Ti tabori so bili tudi na Primorskem. Posebno znan je tabor v Dolini, ki je bil

NEDELJSKI TABOR

V nedeljo se bomo spet zbrali na taboru. Ali nas kdo napada? Ali morda gore kresovi? Ali je naša narodna zavest povsem usahnila? Ali je res kje kaka nevarnost?

Da, nevarnost je! Slovenci so delno že za železno zaveso. Ti ne morejo govoriti več. Mi smo pred tem morečim zastorom. In prav zato imamo posebne naloge. Naloge, da rešujemo naš celotni narod in srednjo Evropo (kakor nekoč) pred divjanjem azijskega, pred pohodom divjaštva. Reševati moramo krščanstvo tu, kjer so ga v bližini že navidezno zbrisali z zemeljske površine. Braniti moramo našo narodno tradicijo, braniti narodovo življenje in narodno zavest in samozavest. Odpadlim Slovincem je vseeno, kaj so: oni hočejo neko brezna-rodnost. Nam pa ni vseeno! Mi ne pustimo umreti svojega naroda. To, kar so naši predniki dolga stoletja ohranjali s takimi silnimi žrtvami, to bomo ohranjali v bodoče tudi mi.

Za obrambo narodnosti gre in za obrambo krščanstva! To sta dve vrednoti, ki sta poročstvo, da bomo Slovenci živeli.

Nedeljski tabor bo na Repentaboru. Za ozidjem, poleg cerkvice — kot nekoč. Oglasila se bo slovenska pesem iz vseh slovenskih pokrajin. Zajela bo beseda dolino in dol...

Slovenci, v nedeljo vsi na tabor! Narodne noše iz sturodavnih skrinj! Ta pesem iz lanu in konoplj je naj se zlije v živo pesem Korošcev, Goričanov in Tržičanov!

Slovenska misel, vzpluj!

KOMUNISTIČNA STRANKA PREPOVEDANA V JUŽNI AFRIKI

Parlament Južne Afrike je na predlog vlade postavil komunistično partijo izven zakona ter tako prepovedal vsako njeno delovanje kot zakonsko kaznivo. Do te prepovedi je prišlo, ker se beli močno bojijo komunističnega rovarjenja med domačimi črnici. Notranji minister je namreč odkril veliko zaroto, ki je imela namen s pomočjo domačih črncev in pod vodstvom komunistične partije vreči sedanjo vladno in spremeniti notranji ustroj v Južni Afriki v korist črncev, ki jih je osem milijonov, dočim je belih samo dva milijona. Pred to nevarnostjo so se beli tako zgrozili, da so v parlamentu izglasovali to malo demokratično prepoved.

Razmere v Južni Afriki so pa v resnici resne. Tam biva okrog dva milijona belih, potomcev starih in novih naseljencev, ki

imajo vse pravice. Na drugi strani je en milijon mešanecv ter osem milijonov črncev, ki nimajo skoro nobenih državljskih pravic: za svoje delo so skrajno slabo plačani; ne smejo bivati v mestih skupaj z belimi; stanovati morajo v lesenih hišah, nagrmadeni kakor živina; ne smejo obiskovati višjih šol; ne morejo stopiti v državno službo itd. Z eno besedo, beli smatrajo črnce in mešance za ljudi nižje vrste, ki so brez pravic izročeni vsakovrstnemu izrabljanju, saj n. pr. osem milijonov črncev sme voliti le tri poslance, ki ne smejo biti črneci. V takih razmerah je lahko

V nedeljo vsi na REPENTABOR

NOVA VLADNA KRIZA V FRANCJI

Kakor majhna atomska bomba je bila nenadna vladna kriza v Franciji, ki je nastala pretekli petek 23. jun., ko je moral dosedanji ministrski predsednik Bidault odstopiti s vso vlado, ker je dobil v zbornici nezaupnico. Do tega je prišlo, ko so v parlamentu razpravljali o povišanju plač državnim uradnikom. Vlada je trdila, da jih ne more zvišati preko določene mere, socialisti so pa zahtevali veliko več nego je vlada ponujala. Zato je Bidault zahteval od parlamenta zaupnico; še prej pa je poslanec opozoril: »Ali hočete zopet vreči Francijo v politično in gospodarsko negotovost, ki ji je povzročila že toliko zla?« Večina ni poslušala njegovega svarila in je vladi dala nezaupnico z 352 glasovi proti 230. Za vlado so glasovali ljudski republikanci in radikalci, proti pa socialisti in ko-

munisti ter druge manjše skupine. Ta vladna kriza je prišla za Francijo v zelo neugodnem času. Na eni strani je nevarnost notranjih nemirov in stavek, na drugi pa so se pravkar začeli resni razgovori za ustvaritev jeklarsko-premogovne zveze v Evropi, za katero je ravno francoski zunanji minister Schuman dal pobudo in bil njen glavni zagovornik. Zato je nevarnost, da bo ta toliko obetajoči načrt šel po vodi, če pride namesto Schumana kdo drugi za francoskega zunanjega ministra. Glavno krivdo za Bidaultov padeč nosijo socialisti, ki so to povzročili iz svojih strankarskih namenov. Hočejo namreč pred francosko javnostjo nastopati kot najvnetejši zagovorniki delovnih slojev v upanju, da bodo pri prihodnjih volitvah postali najmočnejša stranka.

umljivo, da komunistična propaganda med črnici gre v klasje, ko jim obljublja enakovrednost z belimi, odpravo vseh krivic in raj na zemlji. Čudimo pa se, da beli tega ne razumejo in mislijo, da bodo s prepovedjo komunistične partije preprečili širjenje komunizma in pripravo revolucije v svoji deželi. Z dekreti bodo morda revolucijo zadržali za nekaj let, preprečili je pa ne bodo, če ne priznajo tudi črnim plemenom svobode in enakopravnosti, kot dela katoliška cerkev, ki prav nič ne loči med belimi, črnimi, rdečimi in drugačnimi verniki, nego vsem priznava enakovrednost otrok božjih in ima zato ne samo vernike, temveč tudi duhovnike in škofo vseh barv.

NENADEN NAPAD NA KOREJO

Zapadne demokracije so zopet razočarane. Komunisti so vdrl v Korejo in zavzeli že glavno mesto Seul. Zapadne demokracije

in ves svet stojijo zopet pred veliko nevarnostjo za mir. Pomoč bo mala ali ničeva. Prihodnji dnevi bodo odločilni.

NOVO DRŽAVNO POSOJLO V JUGOSLAVIJI

Jugoslovanska vlada je razpisala novo državno posojilo v višini treh milijard din, ki naj služi za financiranje petletnega plana. Rok za vpisovanje bo določen naknadno. Posojilo bodo pobirali s prostovoljnimi javnimi vpisi. Vsakdo bo lahko vplačal državi posojeni znesek ob vpisu naenkrat ali v mesečnih obrokih.

Prvo posojilo te vrste je vlada FLRJ razpisala 3. jun. 1948 v znesku 3 in 1/2 milijarde din. To prvo posojilo je bilo takrat prekoračeno za 238 milijonov din. Z novim posojilom upa vlada pripeljati petletni plan do srečnega konca.

Človeku se pa le čudno zdi, da potrebuje vlada FLRJ ob koncu petletke novega notranjega posojila, ko pa bi moral biti po uradnih podatkih plan že skoro v celoti dosežen, v nekaterih panogah celo že prekoračen. Iz tega se vidi, da v planu nekaj ni v redu, čeprav so jugoslovanski narodi za njegovo uresničitev žrtvovali morda več nego med vso vojno, saj trdijo enoglasno vsa poročila iz Jugoslavije, da ljudstvo trpi tam vedno večje pomanjkanje in da tudi predpisane obroke živil dobivajo vedno bolj neredno in vedno v manjši meri.

POLITIKA V ITALIJI

Pretekli teden se je zgodil v rimskem senatu neljub dogodek, ki zopet spominja na čase pred fašizmom. Razpravljali so namreč o povišanju pokojnin vojnim invalidom. Vlada je priznala povišek pokojnin od 1. marca naprej, opozicija je pa zahtevala od 1. julija 1949 dalje. Ko je prišlo do glasovanja in je zmagal vladni predlog, so poslušalci na galerijah, po večini invalidi, zagнали strašen krik in vik zoper vlado in senatorje vladnih strank. Hudo je bilo to, da so se kričačem pridružili senatorji skrajne levice. To dejstvo je dvignilo mnogo hrupa v ital. javnosti, ki vidi v tem poskuse od strani opozicije, da se hoče ta posluževati pouličnih množic za strahovanje senata in parlamenta. — Državnega proračuna še vedno niso odobrili, zato bo parlament dovolil vladi začasni proračun za dobo treh ali štirih mesecev. Z državnim proračunom je res čudno, da je treba zanj izgubiti toliko besedi.

PETA NEDELJA PO BINKOŠTIIH

Iz svetega evangelija po Mateju (Mt 5, 20-24)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: *Ako vaša pravičnost ne bo obilnejša ko pismoukov in farizejev, ne pridete v nebesko kraljestvo. Slišali ste, da se je reklo starim: Ne ubijaj; kdor pa koga ubije, pride pred sodbo. Jaz pa pravim: Vsak, kdor se jezi na svojega brata, zasluži, da pride pred sodbo; in kdor reče svojemu bratu 'ničvrednež', zasluži, da pride v peklenški ogenj. Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti svoj dar tam pred oltarjem, in pojdi, da se poprej spraviš s svojim bratom, in potem pridi in daruj svoj dar.*

*

Jezus je čisto jasno odklonil pravičnost pismoukov in farizejev. Izrecno jim je zaprl vrata nebeskega kraljestva. A nam bi se zdelo, da končno niso bili tako slabi. Izpolnjevali so vse, kar jim je postava zapovedovala. Dajali so miloščino, molili so po svojih shodnicah in celo po uličnih vogalih. Postili so se. Plačevali so davek od najmanjšega pridelka, celo od mete in kumine. Bili so torej natančni do črke. Gotovo so veliko več izvrševali kakor mi. Velika večina kristjanov ni tako natančna pri izpolnjevanju cerkvenih zapovedi. — A vendar jih je Jezus odklonil!

Zakaj? — Manjkalo jim je glavnega, manjkalo jim je ljubezni. Bog je Bog živih, ljubečih. In kar ne pride iz ljubezni, iz srca, ne more nikdar odpreti nebes. Nič ne pomaga tisoč dobrih del, če v srcu ni ljubezni, če srce nič ne ve zato.

Tako prestavlja Jezus pravičnost od zunanjega dejanja in izpolnjevanja — v srce, v hotelje, v voljo, v pripravljenost, v ljubezen. Ni šele umor greh, ampak že jeza v srcu. Ni šele preštevno greh, ampak že vsak poželjiv pogled, vsaka skrita misel. Ni šele kriva prisega greh,

ampak že vsaka neresnica, vsako zatajenje.

Farizeji so skrbeli samo za zunanjo pravičnost pred ljudmi. Nič pa niso upoštevali notranjih grehov srca. Tam se je večkrat skrivala velika ošabnost, samoljublje in prezir do nižjih. To zanje niso bili grehi. — Jezus pa gre v globino in jim razodeva, da se zunanji greh spočne v srcu. Zato ga je treba tudi tam zatirati in celo najprej, ker so tam korenine zla.

Jezus je tu tako jasen, da se ni mogoče motiti. V evangeliju se zdi, kakor bi hotel govoriti: Veruješ? Lepo! — Spolnjuješ zapovedi? Prav! — Hodiš redno v cerkev? Saj je treba. — Toda ali nimaš v skritem kotičku srca sovražno misel proti bratu? — Jezus veliko zahteva: Pusti svoj dar tam pred oltarjem in pojdi, da se poprej spraviš s svojim bratom, in potem pridi in daruj svoj dar.

Zato pazimo na svoje srce. Ne delajmo se lepe samo navidez, samo pred ljudmi. Lahko prevaramo ljudi, a nikdar ne bomo Boga, ki preiskuje našo notranjost. Sodil nas bo po naših mislih in po naših delih.

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI SI PRIPRAVIL NEVIDNE DOBROTE TISTIM, KI TE LJUBIJO: VLIJ SVOJO LJUBEZEN V NAŠA SRCA, DA BOMO TEBE V VSEM IN NAD VSE LJUBILI IN TVOJE OBLJUBE, KI PRESEGAJO VSAKO ŽELJO, DOSEGLI.

Koledar za prihodnji teden

2. julija. NEDELJA. 5. pobinkoština. Obiskovanje blažene Device Marije.
3. PONEDELJEK. Leon, papež.
4. TOREK. Urh (Ulrich), škof.
5. SREDA. Anton Zaharija.
6. ČETRTEK. Izaija, prerok.
7. PETEK. Ciril in Metod, slovanska apostola. Po starem koledarju sta imela svoj god 5. julija.
8. SOBOTA. Elizabeta, kraljica. Zelo podpirala reveže.

SVETO LETO

V soboto 24. 6. je sv. cerkev proglasila za svetnico blaženo Marijo Goretti, mučenico sv. čistosti. Ker je bil naval romarjev tako velik, da bi jih nobena cerkev ne mogla obseči, je sv. oče dovolil, da se bo to proglašenje izvršilo pred pročeljem bazilike sv. Petra na prostem. Na trgu sv. Petra menda še ni bilo nikdar toliko ljudi zbranih kot ta večer. Ob 7h je prišel sv. oče v spremstvu vseh kardinalov in vsega papeškega dvora iz vatiškanske palače in se vsedel na svoj prestol. Po klicanju sv. Duha, je kot nezmotljiv učenik vseh vernikov razglasil, da naj odslej Cerkev časti Marijo Goretti kot devico mučenico. V tem hipu so odstranili zaveso, ki je zakrivala podobo nove svetnice. Upodobljena je kot mlada deklica, ki stiska na svoje srce palmo in lilijo. Kardinal diakon je odpel molitev k novi svetnici, sv. oče je podelil blagoslov združen s popolnim odpustom. Naslednji dan je sv. oče daroval ob 10h v baziliki slovesno sveto mašo v

čas novih svetnic — preprosti deklici, ki je pred dobrimi 40 leti dala raje življenje kot svojo čistost pohotnežu v oskrunjenje. Tudi ta se je spreobrnil in je danes poniz in skesan redovnik hvaležen svoji žrtvi, da mu je odpustila in mu izprosila milost sprave z Bogom.

Goretti je bila v letu 1947 proglašena za blaženo, a še v istem letu sta se zgodili na njeno priprošnjo novi dve čudežni ozdravljenji, s katerimi je Bog poveljal dobro in sveto blaženo ter ji s tem naklonil čast svetništva. Naj bi bila ona zgled in priprošnjica vsem katoliškim dekletom!

Prva sobota v Gorici

Na prvo soboto v juliju bo jutraj ob 6 sv. maša s premišljevanjem v stolnici. Zvečer ob 8 sestanež za molitve in fante v prostorih Katoliške tiskarne; v nedeljo ob 8 zanje sv. maša s pridigo pri sv. Ivanu. Može in fante, udeležujte se teh svojih pobožnosti!

Umetnost in misijoni

Te dni bo odprta v Rimu zanimiva razstava cerkvene umetnosti iz misijonskih dežel. Umetniki domačini iz raznih narodov, ki so se v zadnjih stoletjih pokristijanili, bodo tam imeli razstavljeni slikarska, kiparska, cerkvena oblačila in stavbinska dela, ki odgovarjajo tamkajšnjemu narodnemu okusu in krajevnim šegam. Razstava bo imela 23 oddelkov, ki so jih okusno razvrstili misijonski redovi s pomočjo francoske, belgijske in vietnamske vlade. Glavni oddelki so sledeči: iz Indije, iz Kitajske, iz Japonske, iz Indokine, iz Filipinskih otokov, iz Afrike, iz Oceanije, iz polarnih krajev Severne Amerike, iz najjužnejših dežel Južne Amerike. Na razstavi bodo obiskovalci videli tudi tri vrste bogoslužnih kapel, kakršne se rabijo v Indiji, Afriki in Oceaniji. Zastopani bodo na razstavi najvidnejši slikarski, kiparski in stavbinski umetniki — domačini — katoličani. Drugače si predstavlja Marijo Kitajec iz Azije, drugače zamorec iz Afrike, zopet drugače Eskim iz Alaske. Vsak jo slika po okusu in mišljenju svojega naroda, a vsi v njej vidijo Mater Odrašenikovo in Kraljico nebes, kakor nas nči katoliška vera, ki nam je vsem skupna. Sv. cerkev pa spoštuje vse narodne posebnosti in njih umetniški stremeljenja in bo v drugi polovici svetlega leta z radostjo pokazala, kako je tudi na polju umetnosti ona vesoljna — univerzalna — res katoliška. Naj bi si tudi naši svetoletni romarji v septembru ogledali te umetnine naših katoliških bratov iz vseh dežel sveta, da se bodo zavledli vesoljnosti mističnega telesa Jezusovega tudi na umetniškem polju.

Boj proti umazanemu tisku v Avstriji

Postava, ki so jo izdali v Avstriji proti umazanemu tisku in ki grozi izdajateljem in prodajalcem umazanega tiska z zaporem do enega leta in z občutnimi denarnimi kaznimi, je dosegla, da je velik del takega tiska izginil iz prometa.

Preganjanje redovnikov na Češkoslovaškem

Meseca aprila t. l. je vdrla policija in narodna milica v jezuitske, frančiškanske, salezijanske in razne druge samostane ter odpeljala skoro vse redovnike na kamionih v samostane ob sovjetski meji, ki so spremenjeni v prava koncentracijska taborišča. Lov na redovnike se je izvršil ponoči in na najbolj brutalen način, kakor bi šlo za kake razbojnike. Redovniki so odgovorili na vso to brutalnost z molitvijo ter s prepevanjem Marijinih pesmi in zahvalne pesmi; mnogi so se izpostavili celo smrtni nevarnosti, samo da so mogli rešiti Najsvetejše pred oskrunjenjem. Internirani redovniki morajo delati sedaj na poljih po osem ur na dan. Komur se posreči dobiti hostije in vino, sme naševati, seveda na vse zgodaj pred odhodom na delo. Po kosilu morajo poslušati redovniki dve uri pouk o marksizmu in leninizmu v Stalinovi izdaji, a ves ta pouk jih ne bo odvrgnil od njihovega pre-

pričanja. Kajti kaj je komunizem, kakšne so njegove metode in kakšen je njegov namen, vse to čutijo ti redovniki na svoji lastni koži. Taka šola spreminja celo komuniste v odločne protikomuniste.

Sv. oče in — banke

Predzadnjo nedeljo je sprejel sv. oče ravnateljstvo in drugo osebje rimske banke (Banca di Roma) v posebni avdienci. Pri tej priliki je spregovoril par važnih besed. Dejal je, da morajo biti banke za narodno gospodarstvo nekako srce, ki pošilja svoj kri, to je denar, v vse dele go-

spodarskega telesa in ki naj pri naša posameznikom, družinam in socialnim slojem gospodarsko blagostanje. Sv. oče je opozoril na nevarnosti in zlorabe, ki so združene z bankarstvom; zato da je dolžnost Cerkve in vernikov, da vlijejo bančnemu sistemu in osebju pravega krščanskega duha, ki ne omejuje prave svobode, ki pa postavlja neprestopno mejo med tem, kar je moralno dovoljeno in naravno pošteno, in medtem, kar ni eno ne drugo.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Odgovornost našega časa

NAŠE KRŠČANSTVO
MORA BITI DOSLEDNO TUDI
V NARODNIH VPRAŠANJIIH

V tem drugem povojnem času doživlja krščansko socialna misel brez dvoma izrazit vzpon. Da se širši sloji oddaljujejo od komunizma in novega suženjstva v samem srcu Evrope, da bolj cenijo socialno pravičnost v krščanskem duhu, kakor tako zvano socialno pravičnost brez Boga in proti Bogu, da bežijo od okrutnega materialističnega trinoštva in iščejo zadovoljstvo notranje vrdine v svojem srcu, je razumljivo. Zelo pa bi se varali, če bi mislili, da bo vedno tako in se prepustili brezskrbnemu počivanju na lovorih, katere smo si z veliko muko pridobili. Če krščanska previdnost zahteva od nas, da moramo biti vedno budni in paziti nase, kajti sovražnik noč in dan preži na nas. Uspehi so tu, toda to še niso zmage. Pa četudi bi bile to nesumljive zmage, a! nas dvatisočletna preteklost ne uči dovolj? »Tvoja poguha prihaja iz tebe, Izrael,« je rekel že Jeremija. Zato je potrebno, da veseleč se povratka širokih slojev h krščanstvu, pazimo na moralno odgovornost, ki jo ta vzpon nalaga voditeljem in borcem. Če so se množice vrnile k veri, so prinsele neka pričakovanja, predvsem pričakovanje, da se bodo ljudje, ki se sklicujejo na krščanska načela, po teh načelih tudi ravnali brez razlike na osebe ali skupine, ki tu prihajajo v poštev.

Ljubezen se prične v lastni hiši, pravijo Anglosasi. Pravičnik se pozna po tem, da je pravičen tudi proti lastni koristi, ker živi iz nesebičnosti, požrtvovalnosti, prave krščanske ljubezni. Krščanska ljubezen ne gleda, če ji je bližnji ljub ali ne, in zna premagati občutke osebne nenaklonjenosti.

KRŠČANSKA NAČELA
JE TREBA IZPOLNJEVATI TUDI
DO SLOVENCEV

Človek greši, če se postavlja v vlogo farizeja, ki se trka na prsi, da je pravičen, pri tem pa izgublja merilo za pripadnike druge narodnosti, kajti Odrašenik nam je pokazal, da se tudi Samaritanec lahko povzpne do nebeskega blaženstva. Če je ves krščanski nauk ljubezni in sočutja do ponižanih in nasprotnikov, do zapostavljenih narodov in družbenih slojev, ni napak reči, da božje navzočnosti ne smemo iskati v sijaju razkošnih dvorov, nego sredi bede, duševnega in telesnega trpljenja, v siromašni sobi, v bolnišnicah, da, v sami bližini večal. Največji svetniki naše cerkve so bili socialni ljudje, zvesti resnici, da se je Odrašenik usmilil nad moralno in materialno bedo človeštva ter izrekel tiste nesmrtnne resnice, ki veljajo za vse čase in vse narode.

Zato ni neumestno opozoriti na odgovornost sodobnosti. Italijanski narod ima brez dvoma najsičajnejša in najvzvišenejša svetišča in je odklikan pred vsem krščanskim svetom. Toda prav to odlikovanje mu nalaga velike dolžnosti in odgovornosti. Nič namreč ni bolj nevarno kakor zlorabljanje neoporečne prednosti današnje Italije na škodo drugih narodov. Nevarno je delati vtis, kakor da so pred Bogom izvoljeni in zapostavljeni narodi. Kdor tako dela, vzbuja v pripadniku drugega naroda vtis, kakor da je njegova vera na napačnih temeljih, kakor da krščanska ljubezen ne pomeni drugega kot kuliso, za katero se skrivajo sebični nameni.

Ni dvoma, da človeka boli, ko vidi, da so njegovi rojaki izpostavljeni okrutnim nasprotnikovim totalitarizma. Govor prevzvišenega gosпода škofa tržaškega proti nasilju v Istri, je zato povsem razumljiv in moralno upravičen. Tudi mi to nasilje obsojamo. Toda katoličani moramo z dobrim vzgledom naprej, mi moramo biti boljše. Zato ni razumljivo, kako visoki politični predstavniki, ki se prištevajo h katoliški miselnosti, kršijo načela o krščanski ljubezni in narodni enakopravnosti. Katoliški Slovenci se ne moremo pohvaliti, da bi naši narodni sosedje izpolnjevali do nas naravne krščanske dolžnosti, kajti krščanska enakopravnost predpostavlja enako zahtevanje vseh šolskih in karitativnih potreb, dopuščanje svobodnega razvoja narodne individualnosti, obvladanje nevolje do pripadnikov druge narodnosti, zmernost in vzdržnost v sojenju in obsojanju, kadar je nevarnost pristranskega ocenjevanja tujih razmer.

Ni neumestno, če opozarjamo na te podrobnosti. Uspehi krščanske socialne misli so uspehi po pravičnosti, ki nam je vrojena vsem. Za bodočnost krščanstva in človeštva je zelo potrebno, da ta prirojena težnja po pravičnosti dobi potrdilo pri Slovanih. Božja pota so tajna in skrivnostna. Iskra ljubezni do tujce narodnosti ima čudovito moč. To pa nalaga srečnejšim borcem resno dolžnost. To pomeni, da se je treba ogibati vseh onih pojavov, ki bi se mogli razlagati in občutiti kot plod zavisti in krivdnosti.

Evropa, zlasti njena sredina, se mora notranje temeljito ozdraviti v znaku krščanske ljubezni. Ne raj ne pekel nista rezervirana za poedine narode. Zato je treba zlasti danes najstrože izpolnjevati načela krščanske enakopravnosti brez razlike na raso ali narodnost. V znaku današnje njegave nadobudnega vzpona krščanske misli je ta potreba zelo velika. Slovanski delež pri duhovni in gmotni obnovi ni tako neznamen, da bi mogli nekaznovani mimo njega.

KULTURA

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Najvišja znanstvena ustanova slovenskega naroda je Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani. Njen namen je, gojiti znanost in umetnost. Bila je ustanovljena že pred vojno v kraljevi Jugoslaviji in je družila naše najodličnejše znanstvenike, pisatelje, pesnike in druge umetnike. Lepo je dopolnjevala delo univerze in umetnostne akademije. Titov režim, ki je marsikaj dobrega uničil, kar so drugi pred njim ustvarili, je Akademiji prizanesel, verjetno zato, ker so bili nekateri njeni člani vneti komunisti in ofarji. Po vojni so komunisti Akademijo samo preuredili in imenovali razne nove člane. Med drugimi so sprejeli za častna člana tudi J. B. Tita in Edvarda Kardelja. Po vojni je bil predsednik Akademije dr. France Kidrič, velik slovenski zgodovinar in profesor na ljubljanski univerzi. Ko je ta letos

11. aprila umrl, so 19. maja t. l. izvolili za njegovega naslednika dr. Frana Ramovša, prav tako profesorja na ljubljanski univerzi.

Dr. Fran Ramovš ima 60 let in je že 30 let redni profesor ljubljanske univerze. Prof. Ramovš je znan kot najboljši poznavatelj slovenskega jezika. Posebno je študiral slovenska narečja ter je izsledke svojih raziskovanj začel izdajati v obširnem delu: »Hstorična gramatika slov. jezika.« Do sedaj sta izšli dve knjigi, iziti pa jih mora še pet. Skupaj s pok. A. Breznikom sta izdala »Slovenski pravopis«, ki je končnoveljavno rešil razna sporna vprašanja na tem polju.

Istočasno z Ramovšem je bil izvoljen za glavnega tajnika Akademije prof. dr. Milko Kos, ki predava slovensko zgodovino na ljubljanski univerzi ter je napisal do sedaj najboljšo zgodovino Slovencev.

Ljubljanska opera v Celovcu

V nedeljo 4. in v ponedeljek 5. junija je gostovala v celovškem gledališču ljubljanska opera. Nastopila je z dvema točkama: dvakrat so predvajali hrvatsko opero »Ero z onega sveta«, enkrat pa balet »Ohridska legenda«. Nastop ljubljanske opere je bil za koroške Slovence velik zgodovinski dogodek, ker so z njim Slovenci pokazali koroškim Nemcem, kako visoko kulture narod so Slovenci, ki imajo tako odlične odrske umetnike, kot so ravno člani in članice ljubljanske opere. Uspeh obeh nastopov je bil sijajen. Vsi udeleženci, Slovenci in Nemci, so bili mnenja, da kaj tako dovršene neke dolgo niso imeli prilike slišati. V tem so se ujemale tudi časopisi, ki so vsi prinesli najbolj lajskave ocene.

Na istem potovanju je opera obiskala tudi Gradec ter prav tako tam nastopila z istim sporedom kot v Celovcu. In tudi Gradčanji so bili prevzeti od umetniške dovršenosti ljubljanskih pevcev in igralcev. Dujanski dnevnik »Die Presse« je o obeh gostovanjih poročal sledeče:

Zadnji kulturni večer v Gorici

Spominu rajnih je bil posvečen zaključni kulturni večer v Gorici, ki se je vršil v nedeljo 25. t. m. Spominili smo se pok. Kemperleta, ki je bil stalen gost vseh večerov ter jih je večkrat tudi otvarjal, a ga zadnjič

»Obe, z velikanskim navdušenjem sprejeti gostovanji, spadata v okvir koroško-slovenskih pobud za medsebojne izmenjave, v okviru katerih bodo dunajski simfonikarji priredili v juliju koncert v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.«

To novico prinašamo z dvakratnim zadovoljstvom: prvič, ker se je na ta način ponudila prilika, da se je slovenski narod predstavil v tujini s svojimi pristnimi kulturnimi vrednotami in ne več kot zgolj nosilec komunistične tiranije; drugič pa zato, ker je tako bil dan začetek kulturnega zblizovanja in spoznavanja med obema sosednjima narodoma, ki sta se do tega trenutka gledala le kot nasprotnika. Bog daj, da bi do takega kulturnega zblizovanja prišlo tudi s sosedom na zapadu ter bi se počasi iz kulturnega prijateljstva ustvarilo gospodarsko in politično zblizanje v korist vseh. Poudariti pa moramo, da ljubljanska opera ni sad petletke, temveč da je s svojimi najboljšimi močmi ostanek prejšnje »gnile« Jugoslavije.

ni bilo več med nami. Ostal pa nam je njegov spomin in njegov zgled zavednega katoliškega moža.

Drugi spomin je veljal pok. pesniku Ladotu Piščancu, pesniku Primorske. Trst nam ga je dal, Gorica si

ga je osvojila, gore so nam ga vzele in skrile celo njegovo truplo. Zato je bilo zelo na mestu, da smo se Goričani spomnili nanj sedaj, ko so izšle v tisku njegove zbrane pesmi, »Pesmi zelene pomladi«. Videli smo, da je mesec junij ves Ladotov: v juniju se je rodil, v juniju je bil posvečen in imel novo mašo, v juniju je bilo prav, da smo se ga spomnili tudi mi, njegovi sorojaki. Ginejve so bile besede g. predavatelja, nekdanjega pesnikovega sošolca, ko je obujal spomine nanj, na njegovo življenje, trpljenje, preizkušnje. Posebno težko so nam padle v dušo, ko se je spomnil njegove tragične nasilne smrti. Izbrane deklamacije iz pesnikovih pesmi so dale predavanju še večjo doživljajnost in nam prikazale pesnika še bolj živo pred očmi.

Končno je šel naš spomin še onim brezštevilnim žrtvam vojne in rdeče revolucije pri nas, posebno onim tisočim, ki so že po končani vojni žrtvovali svoja mlada življenja kot žrtve egoistične politike zaveznikov in smrtnega sovražstva rdečih »osvoboditeljev«.

Obe spominski predavanji je lepo uokviril pevski zbor s Placute, ki je prav dobro zapel nekaj narodnih in umetnih, za moški in mešani zbor, primernih resnim motivom obeh predavanj. Ob koncu smo se poslovili, žalostni sicer, a z nado v duši, da seme, ki pade v zemljo, ne ostane samo, temveč obrodi sad. In prvi sad naj bo ta, da se bomo prihodnjo jesen in zimo znova zbirali na teh lepih kulturnih večerih.

GOSPODARSTVO

Kmečka opravila v juliju

V HISI: V poletnih mesecih je mrčes posebno siten, pa naj bo v kuhinji ali v spalnici. Ponavljamo: DDT. — Zimska obleka in odeje so shranjene. So zavarovane pred molji? DDT v preparatu »Trix«.

V SHRAMBI se zbirajo prvi pridelki: pšenica, rž, ječmen, grah, kmaš, bu bo prišel krompir. Si prečistiš shrambo, si jo razkužiš in tako uničiš, oziroma onemogočiš škodljiv mrčes? DDT uniči ves mrčes, miši pa ne; te uniči predvsem dobra maščika, brez katere ne bi smela biti nobena hiša. Če imaš zrnje v vrečah al na kupu, primešaj na vsakih 100 kg zrnja po 100 gramov DDT v preparatu »Geigy 33«.

Kako izgleda zaloga krme za zimske mesece? Letoš je krme sorazmerno več kot lansko leto. Je boš imel dovolj? Če računi slabo kažejo, potem moraš vsejati pičnik-koruzo za krmo in pa inkarnatko. — Skrben gospodar že sedaj misli na to in poskrbi potrebno.

HLEV mora biti predvsem snažen: Gnoj mora biti skidan vsak dan, gnojnica mora odteči in ne puhteti; v hlevu ter tako delati neprijetno vzdušje; muh ne sme biti v hlevu in tudi na gnojšču ne; žival mora biti brez uši. DDT. Če ne že vsak dan, a vsaj enkrat na teden dobro okračaj govedo. Živina, posebno pa mlada, naj se dnevno nekoliko izprehodi, če je ne gonijo na pašo. — Ne krmi ugrete krme, da ne bo napenjanja. — So prašiči cepljeni proti rdečici? Detelja je tečna prašičja krma. Če nimajo prašiči svoje kopalnice, luže z vodo, potem jih operi, če le moreš, če, vsak dan. — Imajo kokoši kurjačnice? DDT.

NA VRTU moraš predvsem pleti in zalivati. Sedaj lahko seješ rumeno in zgodnjo zeleno endivijo, cikorijo. Lahko se seješ brokole, sadiš stročnj fižol, presajaš zelje, zgodnjo cvetačo, ????. Peteršilj in radič tudi se lahko seješ. Če pa seješ peteršilj, ga moraš pokriti s kakšno staro vrečo, slamnato odejo ali čim podobnim ter zalivati. Tako bo vzšel v 10 do 14 dneh, drugače ga ne boš dočakala.

V SADOVNJAKU: Česnje so sicer obrane, a bolj slabo, ker so bile cene prenižke. Bati se je, da se bo letos česnjeva muha močno razširila. O tem pa bomo pisali pravočasno. — S hrušk in jablan odpadajo prvi piškavci. Skrbno jih poberi in skuhaj prašičem, da tako uničiš škodljivca, če je še v sadu. Mlado sadno drevje ima listne uši! Te moraš uničiti, da ne bo drevesce ošibelo, ker mu uši srkajo potrebni sok. — Sedaj je čas, da mlademu drevescu zasnuješ krono s tem, da primerno uravnajaš mlade poganjke: seveda moraš te privezati na primerne opore. — Sedaj je tudi čas, da odrežeš one mlade poganjke, ki bi odrasli bili v kroni v napotje, in bi se drgnili ob druge veje. Če jih sedaj odrežeš, bo rana majhna in se bo kmalu zacelila. — Ne lazi s podkovanimi čevlji po drevesih!

V VINOGRADU bo potrebno še škropiti. Če si prvič žveplal pravočasno, to je že takrat, ko so bile mladice komaj prst dolge, potem se najbrže oidijski sploh ni razvil. Če pa se oidijska pojavlja, moraš še žveplati. Sedaj je na mestu bolj žveplo, kakor teremu je primešana modra galica. — Si napovedal kiseljaku borbo z arzenatom? Kiseljaka ali grozdnega molja, grozdnega črva je vedno več. — Arzenat primešaš med priprav-

ljeno raztopino modre galice. Zadoštuje 1/2 kg apnenega arzenata na 100 litrov raztopine. — Predvsem pazi na mlade cepljenke, katere večkrat poškopri, a za to škropivo ni treba rabiti več kot 1 kg modre galice za 100 litrov škropiva. — Kmalu boš cepil trte v oko. Si že odločil, katere vrste boš cepil? Tokajec prihaža vedno bolj do veljave.

NA NJIVI si žita že požel, prečral in vsejal činkvanti in vmes nizki fižol, vsejal ajdo. Na vsak način se moraš držati navodila: snope z njive, v njivo plug, strnišče moraš tako preorati. Drugim pridelkom navadno ne gnojimo s hlevskim gnojem, ker ne bi dovolj razpadel in zato ne bi koristil. Bolj na mestu so umetna gnojila, predvsem superfosfat in žveplenokisli amonijak ob preoranju, čilski soliter ali apneni nitrat pa ob pletvi činkvanta. Isto velja tudi za ajdo, repco in za vse kar seješ po žitu ali krompirju.

NA SENOZETI je košnja večina ma končana, marsikje bodo kmalu imeli otavo. Tudi ta mesec še lahko zaliješ senožet z razredčeno gnojnico.

Mlekarstvo in sirarstvo v Italiji

Sedanja proizvodnja mleka znaša v Italiji tekom celega leta okoli 60 milijonov hl, kar predstavlja po ceni 45 lir za liter znatno svoto 260 milijard lir. Malo več kot četrtino tega mleka porabijo v svežem stanju, saj je znano, da porabi Italijan med evropskimi narodi najmanj mleka. Večino mleka predelajo v sir, katerega so lansko leto izdelali okoli 2,3 milijone q ali okoli 5 kg na osebo. Izvoženega v inozemstvo je bilo lansko leto 131.410 q ali 60% količine, ki je bila izvožena l. 1938., v zadnjem rednem predvojnem letu. — Sir izvažajo predvsem v Nemčijo, pa tudi v obe Ameriki, na Angleško, za pol milijona dolarjev ga bodo sedaj izvozili v Grčijo.

Prefektura sporoča:

- 1) Boj proti boleznim na krompirskih njivah je zaokazan za področje cele province.
- 2) Pojav boleznim morajo lastniki oziroma najemniki zemljišč takoj sporočiti pristojnemu županstvu, ki bo potem kmetijskega urada odredilo varnostne ukrepe proti razširjanju bolezni, ki jih morajo kmetje izvesti.
- 3) Stroške združene s zdravljenjem morajo nositi lastniki in najemniki zemljišč oziroma združenja kmetov.
- 4) Nadzorstvo nad varnostnimi ukrepi na napadenih zemljiščih vodi Osservatorio fitopatologico. Ta ukaz stopi takoj v veljavo.

PRISPEVAJTE

za L. Kemperletov sklad!

BOŠTJAN FRANKO:

Zadnji dnevi velikega mučenika

POVEST IZ MISIJONSKEGA DELOVANJA V SEVERNI AMERIKI

Moža sta oprezovala na vse strani in poslušala, da bi začula kak sumljiv šum. Globoka tišina je vladala na okoli, samo potoček je žuborel med rožami in travami, ki so se sklanjale nadenj.

Kaj storiti? Umaknila sta se v goščavo. Fernan je pripravil puško, Chionata je vzel puščico iz tula. Sonce se je dvigalo; Irokez je še vedno ležal nepremično.

»Beli brat,« je rekel končno Chionata, »pripravi blisk in grom svoje cevi, jaz pojdem tja k Irokezu.«

Toda, ali ni nekaj poknilo in zašumelo v onem grmovju? Oba sta pridržala sapo, Chionata je napel svoj lok.

Iz grmovja je stopil pisano poslikan Indijanec, skočil k Irokezu in se ga nalahno dotaknil z nogo. Potem je pobral puščico, premotril še enkrat s paznim očesom vse strani in hotel smukniti v goščavo.

»Hitri jelen,« je Chionata veselo zašepetal in predno je mogel Fernan odgovoriti, je zadonel Hurončev jasrebni krik. Pisano pobarvani Indijanec se je hitro obrnil, položil puščico na tetivo svojega loka, ki ga je bil hitro potegnili z ramen. V naslednjem trenutku, ga je pa zopet spravil. Z veselo kretnjo je pozdravil moža, ki sta stopila iz grmovja, jima pomigal k sebi in položil prst na ustnice v znamenje molka. »Sika joča kača,« je šepnil algonkinski glavar in pokazal na Irokeza; »moja puščica je podrla Huango, Beli medved, je ušel.« Obrnil se je in hitel molče naprej, ne da bi se ozrl po spremljevalcih. Pot je postajala vedno bolj nerazložna, grmovje vedno gostejše in zmršeno. Vitka stoletna drevesa so ga presegala in pokrivala s svojo senco. Sedaj

se je pot popolnoma izgubila; sonce je komaj še prodiralo listnato streho. Potem pa se je zopet posvetilo in potniki so se nenadoma znašli na odprtem prostoru, ki ga je obdajal gozd in v katerega se je vpiralo sonce.

Tu je Algonkinec ustavil svoj korak. Trikrat je glasno zarjaval kot jelen. V goščavi je zašumelo in zapopotalo in dvajset pisano pobarvanih in oboroženih Indijancev se je pokazalo iz temnega gozda. Vodja je še vedno molčal. Vsi so sedli na zeleno trato in šele potem ko je mirna pipa romala iz ust v usta, je Algonkinec rekel: »Hitri jelen pozdravlja svoja gosta. Kakšne novice prinašata moja brata? Ali je duhovnik blizu?«

»Chionatove oči se mračijo ob tvojih besedah,« je odgovoril Huronec; »Ondessonk in Timanko, Chionatov ponos in slava, sta ujeta pri Irokezih.«

Hitri jelen je poskočil.

»Daleč tam ob reke Ottawi, kjer se je hotel oči molitve pridružiti svo-

jim prijateljem, tam so prežali sovražniki.«

»Dvajsetkrat je že premagalo sonce sij zvezd, odkar ju je zadela šapa Belega medveda,« je pristavil Chionata.

»Prišli smo torej en dan prekasno,« je rekel Hitri jelen in zacepetal z nogo ob tla. »Prijatelj, ne jezite se nad Algonkince.«

»Ali so naši prijatelji pripravljeni osvoboditi duhovnika in Timanka?« je vprašal Chionata. »Ali ve moj brat, Hitri jelen, kdo tabori v dajlavi na vzhodu?«

»Vojščaki Belega medveda. Moje ostro oko je videlo črne sovražnike, ko so sedeli okoli ognjev.«

»Ujetnikov ni bilo v taboru?«

»Ne.« Algonkinec je začel pripovedovati v pretrganih stavkih, da je prišel z velikim številom vojščakov po misijonarja. Ko ga niso našli, so preiskali pokrajino v vseh smereh, v nadi, da bodo kje trčili nanj.

Videli so ponovno taboriščne ognje, toda kraji so se tako hitro menjavali, da so le redkokdaj mogli na-

tančno zasledovati sledove, ki so jih pustili vojščaki na svojem potu. Šele pred tremi dnevi so zvedeli, da se klatijo po deželi Irokezi, njihovi smrtni sovražniki. Prejšnji dan pa je Hitri jelen naletel nepričakovano na Belega medveda. Stal je blizu onega mesta, kjer je pozneje našel Fernana in Chionata in čakal na divjačino, ko je ugledal Irokeza, ki je zasledoval srno. Naenkrat pa je črni vojščak tiho vzkliknil in se zgrudil zadet od puščice na tla; hitro se je pobral in izginil v gozdu. V istem trenutku je planil drug Irokez iz goščave in zaklical: »Sikajoča kača je močnejša kot šapa Belega medveda. Ali sedaj verjameš, Huango?« Pa se je tudi on zvrnil na trato, da je votlo zadonelo. Puščica Hitrega jelena je predrila njegove prsi. Strelec je previdno čakal še precej časa, ker bi utegnili biti Irokezi blizu. Ker je vse ostalo mirno, je stopil k Sikajoči kači. Vojščak je bil mrtev; o Belem medvedu ni bilo ne duha ne sluha. Pisano puščico pa je Hitri jelen pu-

D O P I S I

N O V I C E

Log pri Vipavi

Kdor pozna božjepotno cerkev v Logu na Vipavskem, ve tudi, koliko prerivanja, vrišča, piskanja itd. je bilo v Logu ob dneih kot je Veliki Šmaren, Mali Šmaren, Sv. Ana in drugi; prav po pregovoru: Kjer si je Bog izbral svoje svetišče, tam je satan postavil svoj »stant«. Danes tega ni več. Vendar lahko rečemo: prave pobožnosti, je danes v Logu mnogo več ko v tistih časih, ko je bila vsaka božjepotna slovesnost obdana s »sejmom«.

Ze več let, od spomladi, pa do pozne jeseni, (novembra) se vrše v Logu pobožnosti v čast Materi božji. Bilo mi je dano, da na lastne oči vidim in se prepričam o tej pobožnosti, o kateri je tudi »K. glas« že nekaj omenil.

Vsako prvo nedeljo popoldne se vsch strani stekajo številne množice v Log; po glavni cesti, po poljskih poteh in stezah, vidš gruč ljudi, ki hite vse k istemu cilju: k Materi božji v Log.

Ob določeni uri je v cerkvi molitev sv. rožnega venca. Po končani molitvi se množica v cerkvi tiho razmakne brez najmanjšega oznanila ali priporočila. Eden izmed mož vzame Križ, za njim se tiho razvrstijo dečki in deklice. Za temi dolga vrsta mož in fantov; ob koncu njih vrste neso štirje mladeniči na rokav kip Marije Pomočnice. Za kipom velk mešan pevski zbor. Brez prerivanja in govorjenja, brez priporočanja, za red in disciplino, brez redarjev, se vsakokrat tiho uvrsti v pro-

cesijo nad 2000 (dvatisoč) — vernikov, pojoč Litanije Matere božje z odpevi. Procesija se razvije po malem travniku ob obeh straneh cerkve v trikratni vijugi in se vrača nazaj v cerkev. Vse v dvostopu. Ker pelje glavna cesta mimo cerkve, stojita ob cesti dva mladeniča, edina, ki se nista uvrstila v procesijo, in opozarjata po potrebi mimo stopajoče: »Ne na cesto«. To je pa tudi vse kar spada k organiz. dišceplini. V cerkvi se Litanije bližajo zaključku, medtem, ko ženstvo še vedno v dvostopu prihaja v cerkev. Mogočno doni posebno od moške strani: »Prosi za nas!« Kako tudi ne, saj se vsakokrat udeležijo procesije od 700 do 800 možkih, in kar je za naše čase posebno razveseljivo: po večini mladih mož in fantov.

Z blagoslovom z Najsvetejšim je pobožnost zaključena. Tiho, kot so se zbrali, se ljudje razhajajo. Skoro vsak, preden se poslovi, postoji pred Marijinim kipom, s kako posebno prošnjo. Tam ob Marijinem kipu je opozorilo, ki ga ne vidiš v nobeni božjepotni cerkvi: »Prosimo, ne polagajte denarja na oltar, ker ga ne bomo pobrali«. Log, 1949.

Čudno, ljudje pa kljub temu opozorilu polagajo tja svoje skromne prispevke, ki se grnadijo ob Mariji nih nogah.

Ob pogledu na to množico, ki od blizu in daleč prihaja k Mariji brez vsake propagande in sile, pri poslušanju mogočnega: »Prosi za nas!« so moja usta tiho šepetala: »Še gori ljubezen, blažena Gospa, še si Ti Kraljica ljudstva našega«.

NAVODILA ZA SLOVENSKI TABOR

Po dosedanjih poročilih bo prihitelo na Repentabor res zelo veliko Slovencev iz vseh predelov naše domovine. To bo največja kulturna manifestacija svobodnih in demokratičnih Slovencev, kar smo jih imeli po vojni. S tem, da bodo prišli Korošci, Goričani in Tržičani na tabor, bo to res velik dogodek, ki so redki v zgodovini našega naroda.

Opozorjamo vse udeležence, naj ne čakajo na zadnji trenutek, da bi se peljali na Repentabor. Avtobusi bodo vozili od 10. ure dopoldne dalje iz avtopostaje in od zadnje tramvajske postaje na Opčinah. Povsod bodo reditelji s trakovi Slovenski tabor, ki bodo dajali pojasnila.

Združite udeležbo na taboru z izletom in pridite že dopoldne! Na Repentabru je lepa senca in krasen razgled.

Torej, nasvidenje!

NAVODILA ZA GORICO

Tisti, kateri so se prijavili za koriero, dobijo posebna navodila za odhod v »Dobrodelnosti«. Drugim pa svetujemo odhod z vlakom do Trsta, kjer dobijo avtobuse za Repentabor na razpolago. Vsem kličemo, ne zamudite te prilike!

Ivan Brumat - naslednik Kemperletov v mestnem svetu

Zaradi smrti rajnega Kemperleta, zasede njegovo mesto gospod Ivan Brumat, ki postane tako novi mestni svetnik. Naše čestitke!

Letošnje duhovne vaje v Gorici

Vernikom dajemo na znanje, da bodo letos v Gorici sledeče duhovne vaje za slovenske vernike:

V drugi polovici meseca julija pri uršulinkah za dekleta in žene.

V drugi polovici meseca avgusta za dekleta pri notrdamkah.

Koncem avgusta za može in fante v goriškem Malem semenišču.

V drugi polovici septembra istotam za duhovnike.

V eni prihodnjih številkih bomo naveli točno, kdaj in koliko časa se bodo vršile posamezne duhovne vaje.

Promocija

Po listu »Osservatore Romano« posnemamo, da je te dni diplomiral na vatikanski visoki šoli za biblioteko-nomijo dr. Lojze Vogrič, naš tolminkski rojak. Novemu profesorju naše iskrene čestitke!

Ob zaključku šolskega leta v Gorici

V četrtek, 15. t. m., se je zaključil pouk na slovenskih srednjih šolah v Gorici. Dijaki so na splošno pokazali še precej dober uspeh, nekateri celo jako dober. Posebno pohvalo zaslužijo naslednji dijaki, ki jim je profesorski zbor priznal odliko: ČESNIK Jurij in BONINI Ljiljana iz I. razreda ter BELTRAM Ljiljana in BRATINA Lea iz II. razreda in pa FERLETIČ Marija iz III. razreda nižje srednje šole. Čestitamo.

Pozor na denarske novčance!

S 30. jun. izgubijo veljavo v javnem prometu stare zavezniške novčance, tako zvane »Amfire«, in stari bankovci Ital. banke po 100 in 50 lir. Zato jih od tistega dne ni nihče več dolžan sprejemati kot plačilno sredstvo. Vendar jih do 30. junija 1951 še zamenjujejo Banca d'Italia in drugi denarni zavodi posameznikom.

Sklep šolskega leta v semenišču

V nedeljo so praznovali v goriškem semenišču sklepno slovesnost šolskega leta z zahvalno pesmijo. Bogoslovci in semenišniki so sedaj odšli na počitnice.

Dva novomašnika

Na praznik sv. Petra in Pavla bo posvečen v Červinjanu za duhovnika č. g. Lorenzini, na sv. Mohor pa v Ogleju č. g. Vittor, oba diakona goriške nadškofije. Čestitamo!

Kresovi

Tudi letos smo opazili na predvečer sv. Ivana Krstnika več kresov okrog Gorice, vendar niti od daleč ne dosega jo tistega števila iz nekdanjih let.

Goriški mestni proračun

Ta teden se sestane goriški mestni svet, ki bo obravnaval letošnji proračun, ki kaže 200 milijonov pri-manjkljaja. Vsi predvideni stroški pa se bližajo skoraj milijardi lir, med temi skoraj 250 milijonov za mestno uradništvo, uslužbenstvo in delavstvo.

Imenovanje v Trstu

Č. g. Natal Silvani, župni upravitelj na Opčinah, je bil imenovan za škofijskega delegata za slovenske Marijine družbe v tržaški škofiji. Marija naj mu pomaga pri izvrševanju te nove službe.

Dijaška šolska maša v Trstu

Tudi med počitnicami bo sv. maša za dijače slovenskih srednjih šol v cerkvi v ulici Giustinelli in sicer ob osmih.

Sožalje poslanca Baresi-ja

Svoji rajnega gosp. Kemperleta so dobili tudi izraze sožalja od strani goriškega poslance Baresi-ja iz Rima ki med drugim pravi: »Prosim, sprejmite, moje res odkritosrčno sožalje ob smrti Leop. Kemperleta.«

Zatvoritev nekaterih sladličaren

Ker nekatere sladličarne niso izde-lovale sladoleda po higienskih predpisih so bile kaznovane s tridnevno zatvortvijo obrata.

Rdečica med prašiči

Pretekli teden sta se pojavila zopet dva slučaja rdečice, zato je svetovati takojšnje cepljenje vseh živali.

Novi goriški vodovod

Ker so izvirk goriškega mestnega vodovoda v Jugoslaviji, bi lahko zaradi tega nastale težkoče z vodno preskrbo mesta. Ta vodovod je sicer še vedno v porabi, toda za vsak slučaj ima sedaj naše mesto nov

vodovod, ki srka vodo iz Soče. Te dni so bile te vodne naprave uradno kolavdirane.

Smrtna kosa med goriško duhovščino

Pretekli teden sta umrla kar dva znana goriška duhovnika. Najprej je zatisnil svoje trudne oči zlatomašnik Ivan Marangon, župnik v San Lorenco di Mossa. Bil je eden izmed posebnih najbolj vidnih delavcev še iz dobe, ko se je početkom našega stoletja začelo med Furlani krščansko in združeno gibanje. Drugi je umrl takoj za njim dr. Nikolaj Brumat, nečak rajnega prelata Brumata. Bil je katehet na goriških srednjih šolah. Naj jima da Gospod večni mir!

ŠPORT

Pred 150.000 gledalci so v Rio de Janeiro slovesno otvorili svetovno nogometno prvenstvo. Na sporedu je bila tekma: Brazilija - Mehika. Mehikanci niso bili kos Brazilcem in so podlegli v razmerju 0-4.

V Belo Horizonte je jugoslovansko moštvo premagalo Švico 3-0. Poslednja je z vso energijo izvajala ostro obrambo, toda v drugem polčasu je jugoslovanski pritisk postal tako neznošen, da je morala kloniti.

Švedi so v San Paulo zmagali nad Italijani (3-2). Izid tekme je povzročilo veliko senzacijo. Italijanski udari so se kopičili na švedskega vratarja, toda v svojem ozkem območju so ostali brez posledic. Nepriznani poraz je močno omajal možnost italijanske končne zmage, ki se je do tlej zdela zagotovljena.

Angleške napadalce je ukrotila obramba čilske ekipe, vendar sta Mortensen in Finney dvakrat našla pot do mreže (2-0).

Spretno je manevrirala USA, a je slednjič ostala v oblasti vročevrtnih Špancev (1-3).

Darovi za sklad L. Kemperleta

Mar. družba Trst	500
Družina Z. iz Gorice	500
M. P. iz Gorice	1000
Poldka Poldku	8000
Tovariš iz Dunaja	5000
SKUPNO	L 15.000

D A R O V I

ZA DOB. DRUSTVO V GORICI

Rešič Olga je darovala Dobrodelnemu društvu v Gorici več kosov ženske obleke in obuvala; v počastitev spomina pok. Marije Bizjak je darovala sorodnica 2000; N.N. iz Gorice 500.— lir.

Najlepša hvala!

Odgovorni urednik: Stanko Stanjš
Tiska tiskarna Budin v Gorici

stil na mestu, v znamenje prijateljem in bratom, da so Algonkinci v bližini.

»Sedaj se črni sovražniki umikajo,« je zaključil Indijanec. »Sonce se jim ne sme hlja, kajti pobegniti so morali v goščavo tudi od velike reke. Odgnal jih je blisk in grom dolgih cevi.«

»Kaj pravi Hitri jelen? Grom je slišal?« je veselo vzkliknil beli mož.

»Da, in moji voščaki so videli mnogo bledoličnikov, ki so šli na hitrih čolnih proti sončnemu zapadu.«

»Srce vriska v Chionatovih prsih,« je rekel Huronec; »sedaj bo oče molitve lahko učil veliko molitev k Velikemu duhu in Chionata bo zopet videl Timanka.«

»Toda delati moramo naglo kot Hitri jelen,« je pripomnil gromovnik Fernan. »Dospeti moramo v Andagaron pred Irokezi, sicer bodo prijatelji umrli.«

Možje so se še posvetovali. Zedili so se, da mora nekaj Algonkincev odriniti k jezeru s tisoč otoki in vzpodbosti bledoličnike k največji

naglici proti glavni vasi medvedov. Drugi pa morajo takoj prekoračiti reko sv. Lovrenca in skušati dospeti po najkrajši poti v irokeško vas.

7. TIMANKOVA KLJUBOVALNOST

Hrupnemu večeru v Andagaronu je sledilo še hrupnejše jutro. Staremu čarovniku Tonneranoutu ni ušlo, da je Huangova žena smatrala solze belega moža za izraz sočutja z bolečinami njenega otroka; tudi je naskrivaj prisostvoval nočnemu prizoru. Zaskrbelo ga je, da bi utegnil duhovnik vlitj ženi zaupanje in s tem pripraviti vso vas ob veselje trpinčiti obsovaženega bledoličnika do smrti. Na Huangovo jezo do Francozov in Huronov se ni preveč zanašal. »Beli medved je sanjač,« je že mnogokrat rekel: »Stari orel, ki ga je kot deček pogosto spremljal v gozd, mu je pokvaril srce s svojim pripovedovanjem o Quebecu, mestu bledoličnikov na zapadu in o Echon, prvem duhovniku, ki je prišel k Irokezom. V njegovem srcu se

združujeta sovraštvo in ljubezen kakor vodovje velike reke.«

Tonneranout je poznal samo nespravlivo sovraštvo. Tudi on je videl duhovnika in opazoval njegovo ljubezen in potrpežljivost; toda ta ga je v mnogih stvareh prekašal. Napovedal je lunin mrk in ozdravil težko bolnega moža. Poleg tega je čarovnika zaničeval in ga večkrat postavil javno mu zasmeševanju. Echon je umrl daleč od Andagarona, ne da bi se Tonneranout mogel maščevati nad njim. Ali naj pusti, da mu uide tudi Ondessonk? Treba je bilo delati, predno si pridobi črno suknež zaupanje Huangove žene in s tem pravico do milejšega ravnanja. Takoj, ko se je začelo svitati, je zapustil čarovnik divje krič svoje koč. »Duh sanj, duh sanj,« je vpil, »čujte, kaj je povedal.«

Zaspani otroci in ženske so pridrli od vseh strani in kmalu sta bila kol, na katerem je bil privezan Timanko, in misijonarjeva koč obkoljena.

»Ven z bledoličniki!« so zaklicali nekateri.

Pater se je prikazal. Ko je stopil pred koč z razbitim obrazom, zmrušeni lasmi in okrvavljeno brado in pogledal po množici, je nehote nastopil mir. Visoka postava in resen, dostojanstven izraz v obrazu sta vse navdala s spoštovanjem. Čarovnik je stopil naprej z zaprtimi očmi in iztegnjenimi rokami. Tipaje je korakal prav do misijonarja. Nato je položil roke na njegove rame in zaklical z globokim glasom: »Duh sanj te mi je pokazal. Bledoličnik, videl sem te na grmadi.«

In kakor da bi se bil dotaknil ognja, je naglo odmaknil roke in odskočil. Dve ženski pa sta privlekli posodo z vodo in jo postavili pred čarovnika. Ta je hlastno razgibal vodo, bulil vanjo s široko odprtimi očmi in počasi govoril: »Sedaj se prikazuje bledoličnik. Njegove prsi so raztrgane, kri brizga kvišku, plameni ližejo njegove noge.« Vzravnaval se je in dvignil oči proti nebu, proti soncu. »Kar so povedale sanje, je potrdila voda.«

Misijonar in Timanko sta takoj

spoznala, kaj je hotel doseči starec s svojimi dozdevnimi sanjami. Sanje so smatrali za navdihnjenje najvišjega duha in kar je kdo v sanjah videl, se je moralo brezpogojno zgoditi.

Ženske in stari so že hoteli pri-trjevaje zaploskati, ko je Timanko zaklical: »Čujte, Irokezi! V sanjah sem videl čarovnika, da si je odrežal levo roko. Beli medved pa mu je pognal puščico v prsa.«

Tonneranout je obstal in njegov pogled je nehoti iskal Huangovo ženo. Sedaj mora napeti vse sile in kolikor mogoče hitro spraviti svoje sovražnike s poti. Huang, da, Huang je nesreča za Irokeze. Kar je skočil sinček Belega medveda iz vrst gledalcev, stopil pred duhovnika, pokazal na obvezano roko in se nasmejal misijonarju.

»Zaba,« je mrmral Tonneranout. Pater se je sklonil, vzel ubogo, grdo bitje v naročje in šel naravnost proti vodi. Odločno je pomohil roko vanjo in umil krmižljave malčkove oči.

(Nadaljevanje)